

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 9

DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení

Počet úloh: 30

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

1 Základní informace k zadání zkoušky

- Časový limit** pro řešení didaktického testu je **60 minut**.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- U všech úloh/podúloh je **právě jedna** nabízená **odpověď správná**.
- Za nesprávnou nebo neuvedenou odpověď **se neodělují záporné body**.
- Odpovědi píšete do záznamového archu**.
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** pišící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- Odpověď, kterou považujete za správnou, zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu dle obrázku.

A B C D
4

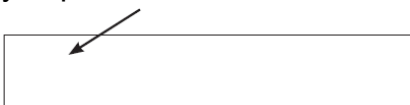
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, zabarvete pečlivě původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A B C D
4

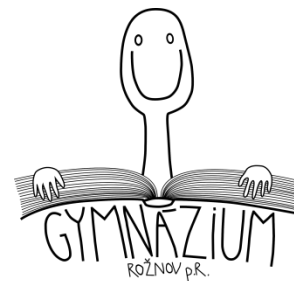
- Jakýkoliv jiný způsob záznamu odpovědí (např. dva křížky u jedné úlohy) bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí.

16

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pak původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Zápisy uvedené mimo vyznačená bílá pole záznamového archu nebudou hodnoceny.
- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**.

1. Která z následujících vět neobsahuje pravopisnou chybu?

1 bod

- A) Spalováním méně kvalitního uhlí vznikají škodlivé splodiny, které ničí lesy na Zlínsku.
- B) Neúspěšně dopadly pokusy s větrnými elektrárnami, jimž chybí dobré uzemnění.
- C) Z naší poslední krátké schůzky mi zbyly jen dojemné vzpomínky na celý život.
- D) Vřele doporučuji zhlédnutí skvělého amerického filmu Zelená karta.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 2-8

<p>Na lesní mýtině u závěje sněžné, kam ještě buk své holé větve chýlí, <u>z</u> žlutého <u>mechu</u> rosteš, kvítku bílý, s korunkou perlí na hlavince něžné.</p> <p>Tvůj každý lístek ve větru se chvěje, jenž huče táhne z hlubokosti hvozďů; ty nedbáš ho, ty nasloucháš jen drozdu, jak blízko tebe první trylek pěje.</p>	<p>Tak ztracena tu dlíš ve svoje snění ó slunce, pohodo a jaro s třpytným zlatem, jež celou ***** pokryješ květným šatem a tebe, zvadlou, skryje pod zelení.</p> <p>Však máš svůj den! - a zapomínáš sebe; být prvním poslem jara tobě stačí. Tak čekáš těch, kdo k životu se tlačí, a hledíc v zem - nad nimi tušíš nebe.</p> <p><i>(K. V. Rais, vzhledem k povaze úloh není zdroj uveden, upraveno)</i></p>
---	---

2. O kterém konkrétním květinovém poslu jara se píše v textu?

1 bod

○

3. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá VÝCHOZÍMU TEXTU
Ano (A), nebo ne (N):

max. 2 body

	A	N
3.1 Jedná se o lyrickou báseň.	☐	☐
3.2 Skládá se ze čtyř strof.	☐	☐
3.3 Použitý rým v textu je střídavý	☐	☐
3.4 Jedna strofa obsahuje refrén.	☐	☐

max. 4 body

4. Přiřaďte k jednotlivým definicím (4.1 – 4.4) možnost (A-F), ve které je tučně vyznačený úsek příkladem definovaného pojmu:

(Každou možnost z nabídky A-F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 4.1 Apostrofa je oslovení věcí, abstraktních (nehmatatelných) skutečností či nepřítomných osob
- 4.2 Personifikace je přenos vlastností a jednání živých bytostí a osob na věci a abstraktní pojmy, na přírodní jevy, rostliny či živočichy
- 4.3 Epiteton je básnický přívlastek, který výslovně pojmenovává vlastnost podstatného jména.
- 4.4 Metafora spočívá v přenášení významu na základě vnější (strukturální) podobnosti.

- A) Tvůj každý lístek ve větru se chvěje
- B) **ty nedbáš ho**, ty nasloucháš jen drozdu
- C) **ó slunce, pohodo a jaro** s třpytným zlatem
- D) jež celou zem pokryješ **květným šatem**
- E) **jak blízko tebe** první trylek pěje
- F) **s korunkou perlí na hlavince** něžné

5. Vypište z VÝCHOZÍHO TEXTU pouze 2 slova zdobnělá rodu ženského:

max. 2 body

(Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.)

.....

6. Doplňte na vynechané místo (*****) příslušné nevhodnější slovo:

1 bod

.....

7. Rozhodněte, o jaký větný člen se jedná v případě tučně označeného slovního spojení ve VÝCHOZÍM TEXTU:

1 bod

- A) předmět ve 2. pádě
- B) přívlastek neshodný
- C) příslovečné určení místa
- D) doplněk

1 bod

8. Spočítejte a napište slovem, kolik se nachází sloves v první strofě VÝCHOZÍHO TEXTU:

.....

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 9-15

První hodina tanečních

Psal se 25. září 2018 a já věděl, že už se to neúprosně blíží. Taneční, do kterých jsem se z donucení rodičů přihlásil, byly za dveřmi...

... okamžitě po vstupu na taneční plochu jsem hledal **nějaké** známé tváře. Poohlížel jsem se po dívkách a tiše přemýšlel, pro **kterou** bych rád šel při prvním tanci. Hned na kraji stála ta, která už dlouho zaměšnávala moje myšlenky. Nebyl to **nikdo** jiný než ... Tučková. Věděl jsem, že o ni bude veliký zájem, proto jsem si stoupl do první řady kluků přímo naproti ní. Čekal jsem, až nás vyzvou k pánské volence. Náš taneční mistr, přezdíváný Medvěd, měl ale dlouhý proslov. Poučoval nás o slušném chování, co nás čeká a které tance se někteří z **nás** naučí. Tato slova však prolétla mou hlavou jedním ********* tam a druhým ven.

Už jsem se viděl, jak s Naďou tvoříme sladěný pár. Nejlépe tělo na tělo. Proto jsem nečekal ani vteřinu, když taneční mistr vyzval pány k nástupu, a okamžitě jsem vyběhl!

Dochvátal jsem zhruba do půlky sálu a bylo mi divné, že mému tempu nikdo nekonkuruje, ani můj nejlepší kamarád Martin, jenž o ni jevil snad ještě větší zájem než já. Ohlédl jsem se a všichni kluci stáli stále na tom samém místě. Vtom učitel zvolal: „Výborně, máme prvého dobrovolníka, poprosím ještě nějakou slečnu...“ Bylo mi jasné, že jsem až po uši v průšvih. Pomalu mi to docházelo. Tohle pánská volenka asi nebude. Stál jsem tam jak opařený čajem.

Tu ale udělala Naďa nesmělý krok z řady ven. Úplně jsem oněměl, zachoval jsem se jako pravý gentleman a došel si pomalu pro ni. Hezky jsem ji oslovil a nabídl ji rámě. Usmála se na mě. Společně jsme měli ostatním žákům předvést proménadu. Učitel nás pochválil, že prý jsme dokonalý pár.

Ačkoliv by mně to asi ani ve snu nenapadlo, začal jsem se na další hodiny tance těšit víc a víc. **Dokonce si myslím, že jsem se vypracoval na velmi dobrého tanečnicka. S Naďou jsme se vídali i ve všedních dnech a dnes je tomu už šest měsíců, kdy se občas společně zasmějeme mému omylu, který nás dal dohromady.**

max. 4 body

9. Najděte ve VÝCHOZÍM TEXTU čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je **pravopisně správně:**

(Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.)

.....

10. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá VÝCHOZÍMU TEXTU Ano (A), nebo ne (N):

max. 2 body

	A	N
10.1 Jedná se o vypravování v ich-formě.	☐	☐
10.2 V textu celkem vystupují dvě postavy.	☐	☐
10.3 Text obsahuje dialog.	☐	☐
10.4 Druhý odstavec obsahuje prvek nepřímé charakteristiky.	☐	☐

11. Které z následujících tvrzení o souvětí podtrženém ve VÝCHOZÍM TEXTU je pravdivé? 1 bod

- A) Souvětí se skládá ze čtyř vět, pouze jedna z nich je věta hlavní.
- B) Souvětí se skládá ze čtyř vět a všechny jsou větami hlavními.
- C) Souvětí se skládá ze tří vět, jedna je hlavní a dvě vedlejší.
- D) Souvětí se skládá ze čtyř vět, dvě věty jsou hlavní a dvě vedlejší.

max. 2 body

12. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z VÝCHOZÍHO TEXTU Ano (A), nebo ne (N):

	A	N
12.1 Taneční kurs trval šest měsíců.	☐	☐
12.2 Kluci se před tanečními vsadili, kdo sbalí Tučkovou.	☐	☐
12.3 Hlavní hrdina se přihlásil do tanečních nedobrovolně.	☐	☐
12.4 Naďa Tučková je nejhezčí dívka v tanečních.	☐	☐

2 body

13. Doplňte na vynechané místo (*****) takové příslušné nejhodnější slovo, které je součástí známého lidového ustáleného slovního spojení:

.....

14. Která z následujících možností obsahuje zájmeno neurčité? 1 bod
(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.)

- A) ... jsem hledal **nějaké** známé tváře.
- B) ... pro **kteřou** bych rád šel ...
- C) Nebyl to **nikdo** jiný než ...
- D) ... tance se někteří z **nás** naučí.

15. Rozhodněte, zda se ve VÝCHOZÍM TEXTU u tučně označené věty jedná o domněnku Ano (A), nebo ne (N): 1 bod

A	N
☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 16-19

Ne, takový březen nikdo z nás nečekal. Se slzami v očích jsme oba sledovali, jak se z nebe snášejí velké sněhové vločky. *At' už přijde jaro!*

16. Která z následujících možností odpovídá VÝCHOZÍMU TEXTU? 1 bod

- A) Ve výchozím textu je pět předložek
- B) Ve výchozím textu se vyskytují tři spojky.
- C) Ve výchozím textu se vyskytují dvě částice.
- D) Ve výchozím textu není ani jedno příslovce.

17. Které z následujících slov není ve VÝCHOZÍM TEXTU užito v 1. pádě? 1 bod
(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu podtržena.)

- A) oba
- B) nikdo
- C) březen
- D) sněhové

18. Určete u poslední věty VÝCHOZÍHO TEXTU, o jaký typ věty podle postoje mluvčího se jedná? 1 bod

- A) rozkazovací
- B) oznamovací s důrazem
- C) přací
- D) tázací

1 bod

19. Vytvořte jedno slovo, které odpovídá všem uvedeným podmínkám:
hledané slovo je spisovné podstatné jméno - pomnožné – 1. pádu, rodu středního a je příbuzné se slovem NEBE.

.....

20. Uspořádejte jednotlivé části textu (A-F) za sebou tak, aby na sebe navazovaly: 3 body

A) K čemu ale je papouškům tento talent dobrý ve volné přírodě? To vědci odhalili studiem života jihoafrických papoušků vrabčích (*Forpus passerinus*). Rodičovský pár těchto drobných papoušků se dorozumívá s mláďaty poměrně nenápadnými, krátkými zvuky. Každé mládě vydává svůj vlastní, specifický zvuk.

B) Uměl pojmenovat banán a třešeň – anglicky banana a cherry. Slovo pro jablko jej nikdo neučil, ale tohle ovoce papouškoví připadalo jako něco mezi banánem a třešní. Proto pro jablko vymyslel označení „banerry“.

C) K mistrům imitace pestré škály zvuků včetně lidské řeči zcela jistě patří papoušci. Velké popularity dosáhl kupříkladu Alex – papoušek šedý (*Psittacus erithacus*) vycvičený americkou zooložkou Jane B.

D) Tímto zvukem se nehlásí jen mládě. Rodiče oslovují každého potomka jeho vlastním zvukem a ten tak slouží jako jeho jméno. Identifikace je pro papoušky životně důležitá. Odrostlí papoušci vytváří velká hejna o několika stovkách jedinců, rodiče za svými mláďaty i nadále létají a přikrmují je. Jen díky rodinnému jménu spolehlivě najdou vlastní potomky a odliší je od cizích mláďat.

E) Zvládl kolem 150 slov, rozlišoval asi 50 předmětů, rozeznával 6 tvarů a 6 barev a uměl do určité míry i zobecňovat. Mezi nabízenými předměty našel například klíč bez ohledu na to, jak byl velký a jakou měl barvu. Alex si dokonce vytvářel vlastní slova.

(Příroda 1-2/2018, upraveno)

20.1 20.2 20.3 20.4 20.5

21. Přiřadte ke každému souvětí (21.1 – 21.3) příslušnou spojku (A-E): max. 3 body
(Každou možnost z nabídky A-E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 21.1 Oheň pomalu uhasínal, uhasl docela.
- 21.2 si splnil velký sen, musel obětovat všechny volný čas přípravě.
- 21.3 se celá skupina vydala dále do hor, oni dva se urychleně vrátili do základního tábora.

- A) až
- B) aby
- C) kdyby
- D) dokud
- E) zatímco

22. Ve které z následujících vět se vyskytuje nevyjádřený podmět?

1 bod

- A) Petr nám o své nemoci pověděl sám.
- B) Včera v noci se mi zdál skutečně děsivý sen.
- C) Svá pravidla mají samozřejmě i nákupy přes internet.
- D) Diváky zaujmou zejména neobvyklými tanečními kreacemi.

23. Které z následujících slov má stejný počet hlásek a písmen?

1 bod

- A) směnárna
- B) večernice
- C) opěvovaný
- D) nasměrovat

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 24-26

Vzhled a konstrukce: pan originální

/.../

Další zajímavostí designu je minimalizace počtu tlačítek a dalších rušivých prvků na těle. Vlevo je jen dvojklávesa pro regulaci hlasitosti, nahoře pak vypínací tlačítko. To je vcelku vtipně řešeno jako součást šuplíku na SIM, takže po jeho vyjmutí vlastně telefon neprobudíte nebo nevypnete. Tlačítko přitom funguje dobře, takže netradiční řešení není na úkor funkčnosti – za tento povedený detail tleskáme. Pak už jsou tu jen konektory – vlevo nahoře 3,5mm jack, dole uprostřed pak klasický microUSB konektor.

Tělo telefonu je jakoby složeno ze tří částí – plastové boky tvoří jakýsi jednoduší rám kolem dokola, do něj jsou vpředu a vzadu vloženy plochy s displeji. V tomto řešení tkví asi jediný viditelný problém YotaPhone – rám k plochám s displeji nepřiléhá po obvodu vždy úplně stejně, mezera se průběžně trochu mění a při promačkávání telefonu je vidět pohyb bočnic. Čelní strana lícuje dobře, horší je to u zadní, která má stejnou barvu jako rám – v našem případě bílou. /.../

(vzhledem k povaze úloh není zdroj uveden, upraveno)

24. Určete, ve které z následujících pasáží VÝCHOZÍHO TEXTU je nejvýrazněji vyjádřen názor autora? 1 bod

- A) ... za tento povedený detail tleskáme.
- B) ... netradiční řešení není na úkor funkčnosti ...
- C) Tělo telefonu je jakoby složeno ze tří částí ...
- D) ... při promačkávání telefonu je vidět pohyb bočnic.

25. Ve které z následujících pasáží autor přímo navazuje kontakt se čtenářem?

1 bod

- A) Vlevo je jen dvojklávesa pro regulaci hlasitosti ...
- B) ... takže po jeho vyjmutí vlastně telefon neprobudíte nebo nevypnete.
- C) V tomto řešení tkví asi jediný viditelný problém YotaPhone ...
- D) Čelní strana lícuje dobře, horší je to u zadní ...

26. Určete, ke kterému funkčnímu stylu VÝCHOZÍ TEXT náleží a o jaký slohový útvar se jedná?

2 body

- A) Umělecký - vypravování
- B) Prostředělovací - zpráva
- C) Publicistický - recenze
- D) Odborný - výklad

27. Přiřadte k jednotlivým tvarům sloves (25.1 – 25.4) odpovídající slovesné kategorie (A-E): max. 3 body
(Každou možnost z nabídky A-E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 27.1 Zavolejte jim raději včas všechny informace.
27.2 Na tréninku skáčeme snožmo přes překážky.
27.3 Přihlásil by ses raději na exkurzi do Anglie?

- A) 2. osoba, číslo jednotné, způsob podmiňovací, rod činný, vid dokonavý
B) 1. osoba, číslo množné, způsob oznamovací, rod činný, vid dokonavý
C) 1. osoba, číslo množné, způsob oznamovací, rod činný, vid nedokonavý
D) 2. osoba, číslo množné, způsob oznamovací, rod činný, vid dokonavý
E) 2. osoba, číslo množné, způsob rozkazovací, rod činný, vid dokonavý

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 28-30

O nic už neusiluju. Žiju civilním životem a mám jediný požadavek, aby můj život byl *****.
Avšak svět kolem mě je velmi šeredný. Banalita, kýč a zkáza pohlcují město, vesnici i políčko. Nezdá se ti, že bydlíme na smetišti?

Ale naštěstí já znám svoje pěšiny a vím o prolukách, v nichž je mi dobře, a je jich dost. Staré město pražské, Malá Strana a Hradčany, architektura, která zduchovněla v zahradách. Liduprázdné obory na Křivoklátsku. Království krajiny jihočeské. Slušná knížka, dobrý obraz, trochu hudby a trochu vína.

(A. Kliment, *Nuda v Čechách*, upraveno)

28. Které z následujících slov patří na vynechané místo *** ve VÝCHOZÍM TEXTU? 2 body**

- A) archaický
B) estetický
C) technický
D) architektonický

29. Kolik větných členů obsahuje zvýrazněná věta ve VÝCHOZÍM TEXTU? 1 bod

- A) 4
B) 5
C) 6
D) 7

30. Které z následujících označených slov a slovních spojení z VÝCHOZÍHO TEXTU není napsáno pravopisně správně? 2 body

- A) krajiny jihočeské
B) Malá Strana
C) Křivoklátsku
D) Staré město pražské

Zkontroluj, zda jsi do záznamového archu uvedl/a všechny odpovědi.
